

Program na únor 2018

Vernisáž obrazů Jaroslava Blažka: „NA TŘI STRANY POCTIVÉHO aneb Jízda králů minus sentiment“

sobota 3. února 2018

v 17 hodin

Pavel Petr a Michal Blažek

vstup zdarma

Výstava je uspořádána při příležitosti malířových devadesátých narozenin, které oslavil v prosinci právě uplynulého roku. Pokud hodnotíme výtvarnou osobitost Jaroslava Blažka v kontextu vývoje světové výtvarné kultury, můžeme konstatovat, že je jedním z mála umělců u nás a v Evropě, kteří pochopili a rozvinuli výtvarné impulsy folklóru v profesionální malbě a vytvořili vyhraněný výtvarný projev vedle tzv. městského folklóru. Proto není nikterak překvapující, že se s jeho díly setkáváme na mezinárodních výstavách v Austrálii, Německu, v USA, ve Francii, v Itálii, ve Švédsku a všude se setkávají s velkým zájmem. (z textu Prof. Miroslava Klivara, Csc.)
Výstava potrvá do 25. dubna.

Večer s Janem Burianem a Benny Andersenem

pondělí 5. února 2018

v 19 hodin

Jan Burian

vstupné: 100 Kč

Další ze série povolebních antidepresivních večírků – Jan Burian opět přijede, promluví a možná i zahraje nebo zatančí s Benny Andersenem.

Kultura sama o sobě člověka kultivuje, je stejně důležitá jako zdravotnictví a vzdělávání. Bez ní bychom neměli sebereflexi, nevěděli bychom, kdo jsme, jak cítíme, kam máme jít. Už od starého Egypta nebo Číny je přece jasné, že bez kultury bychom nevěděli, že jsme lidé. Byli bychom jen zvířátka, která hledají žlab, ve kterém se nejlépe nažerou. To je nutné zdůrazňovat zvláště v době, kdy jsme pod tlakem zoufalců, kteří si myslí, že je všechno jenom otázka peněz.

Cestopisná přednáška: „Madagaskar“

čtvrtek 8. února 2018

v 18 hodin

přednáší Ing. Robert Bazika

vstupné: 50 Kč

Jsmo stále ještě v Africe? Toť věčná otázka cestovatelů po Madagaskaru, čtvrtém největším ostrově světa. A odpověď není jednoduchá, neboť jen málo ostrovů je tak rozmanitých, jako právě Madagaskar. Už jen ta směsice několika desítek horských či pobřežních etnik, z nichž některá nezapřou africké kořeny, jiná zase své dávné předky z indického oceánu či daleké východní Asie.

Při putování Madagaskarem se nevyplatí spěchat, ono to ostatně ani nejde, neboť projíždíte jednou z nejhudších zemí s ubohou infrastrukturou. Paradoxně o to více přátelských lidských duší potkáváte, ať už se touláte mezi terasovitými rýžovišti horalů, rybářskými vesničkami těch nejhudších, savanou s majestátnými obry baobabů či v ulicích královských měst. Zasmudlané, ale věčně usměvavé caparty musíte občas skoro až odhánět. Rozmanitost a malebnost madagaskarské přírody je nezměrná a nad tím vším se tyčí téměř panenská krása Národních parků a rezervací.

Přednáška: „Yerkesova observatoř, Mt. Wilson a Mt. Palomar“

pondělí 19. února 2018

v 19 hodin

přednáší Ivan Havlíček

vstupné: 100 Kč

George Ellery Hale se zasloužil o tři ve své době největší dalekohledy, kterými byly učiněny nejvýznamnější astronomické objevy dvacátého století. Stavba všech tří observatoří ale spočívala vždy také ve vybudování nového vědeckého pracoviště, které nedisponovalo jen tím jedním "největším dalekohledem na světě". Všechny tři astronomické legendy byly současně komplexními ústavy, na nichž pracovali ti nejlepší astronomové své doby a jejichž objevy nasměrovaly astronomii k dnešnímu bouřlivému rozkvětu.

Pozvánka pod oblohu

Merkur nepozorovatelný

Venuše nepozorovatelná

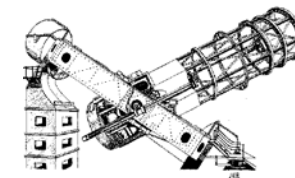
Mars ráno nad jihovýchodním obzorem

Jupiter ráno vysoko nad jihovýchodním obzorem

Saturn ráno nízko nad jihovýchodním obzorem

Uran večer vysoko na západě

Neptun nepozorovatelný

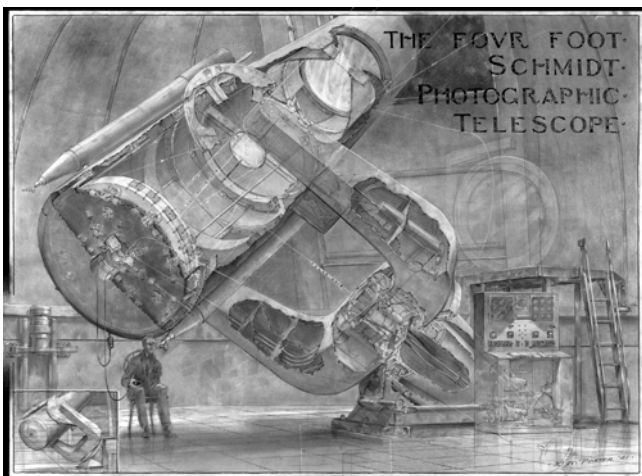

Úkazy

datum	hodina	událost
1. 2. 2018	19	Měsíc v konjunkci s α Leo (Regulus 0,4° jižně)
7. 2. 2018	17	Měsíc v poslední čtvrti (16:54)
7. 2. 2018	22	Měsíc v konjunkci s Jupiterem (Měsíc 3,7° severně; seskupení Měsíce, Jupiteru, Marsu, planety (4) Vesta, hvězdy Antares a Saturnu na ranní obloze 7. – 12. 2.)
9. 2. 2018	7	Měsíc v konjunkci s Marsem (Měsíc 3,5° severně)
9. 2. 2018	8	Měsíc v konjunkci s α Sco (Antares 8,7° jižně)
9. 2. 2018	15	Měsíc v konjunkci s planetkou (4) Vesta (Měsíc 1,6° jižně, jasnost Vesty +7,1 mag)
11. 2. 2018	15	Měsíc v odzemí (405 671 km)
11. 2. 2018	16	Měsíc v konjunkci se Saturnem (Měsíc 1,9° severně)
11. 2. 2018	23	Mars v konjunkci s α Sco (Antares 5,1° jižně; planeta pozorovatelná ráno)
14. 2. 2018	12	planeta (3) Juno v konjunkci se Sluncem
15. 2. 2018	22	Měsíc v novu (22:04); částečné zatmění Slunce u nás nepozorovatelné
17. 2. 2018	13	Merkur v horní konjunkci se Sluncem
18. 2. 2018	18	Slunce vstupuje do znamení Ryb
23. 2. 2018	9	Měsíc v první čtvrti (9:09)
23. 2. 2018	19	Měsíc v konjunkci s α Tau (Aldebaran 0,2° jižně; zakryt nad naším obzorem v noci)
26. 2. 2018	22	Měsíc v konjunkci s β Gem (Pollux 9,1° severně)
27. 2. 2018	16	Měsíc v přizemí (363 952 km)

Poznávání velkorozměrové struktury vesmíru

V roce 1948 byl v Kalifornii na hoře palomarské, místě již ve dvacátých letech vybraném pro tehdejší největší dalekohled na světě, uveden do provozu jedinečný přístroj – Schmidtova fotografická kamera s aperturou 1,22 m. Kamera dnes nese jméno Samuela Oschina, filantropa a mecenáše vědeckých projektů z Los Angeles. Vývoj tohoto přístroje započal již před válkou v roce 1939 a brzy po uvedení do provozu byla touto kamerou v letech 1949 až 1958 provedena prvá fotografická přehlídka oblohy. Přehlídka je známa pod označením POSS I (Palomar Observatory Sky Survey) a byla prvou fotografickou přehlídkou moderní doby provedenou ve vysokém rozlišení pro celou severní polokouli a část jižní oblohy, která je z Palomaru dostupná. Na základě POSS I bylo možné sestavit historicky prvý katalog galaktických uskupení a z její současné digitální verze čerpají galaktičtí kartografové dodnes.

Schmidtova fotografická kamera o apertuře 48 palců je jedním z největších astrofotografických přístrojů, který byl kdy vyroben. Kamera má vstupní aperturu – průměr vstupní desky 1,22 m, průměr zrcadla 1,8 m s ohniskem $f/2,5$. Původně byla vybavena pro fotografování na čtvercové desky o straně 35,5 cm. Každý snímek tak pokrývá pole o velikosti 36 čtverečních stupňů oblohy.

Pozorování noční oblohy se konají v únoru vždy v pondělí, středu a pátek od 19:00 do 21:00 hodin.

Nebude-li počasí přát, nabízíme prohlídku hvězdárny, astronomické techniky a instalovaných výstav.

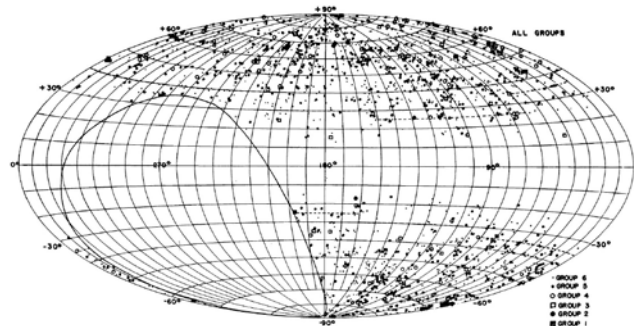
zlín.

vstupné: dospělí 40 Kč,
děti do 1,2 m výšky 20 Kč

akce se konají za podpory Statutárního města Zlína

V následujícím čtvrtstoletí byly postupně sestaveny tři rozsáhlé katalogy zabývající se seskupováním galaxií. Prvým byl v roce 1958 vydaný Katalog bohatých galaktických kup (Catalogue of Rich Clusters of Galaxies) Georga Ogdena Abella, který byl několikrát doplňován a prošel později několika revizemi. Katalog byl vydáním z roku 1989 rozšířen ještě na oblast jižní oblohy a tento úplný katalog popisuje 4 073 galaktických kup. Druhým kartografickým počinem byl katalog Fritze Zwickyho a jeho spolupracovníků (Catalog of Galaxies and Clusters of Galaxies) vydávaný postupně v letech 1961 až 1968. Tento katalog zahrnoval 27 837 jednotlivých galaxií a zhruba 9 700 galaktických skupin. Jak Abell tak i Zwicky určovali galaktické skupiny podle místního nahuštění galaxií na palomarských fotografických deskách, ale každý používal pro klasifikaci a zařazení galaktických skupin do svého katalogu odlišná kritéria. Třetím srovnatelným kartografickým dílem byl katalog sestavený Stephenem A. Shectmanem, který jej publikoval v roce 1985 pod názvem Clusters of galaxies from the Shane-Wirtanen Counts. Tento soupis zahrnuje sice „jen“ 646 galaktických uskupení, kritéria pro jejich zařazení do katalogu a hlavně algoritmus pro nárůst hustoty v kupách jsou oproti metodám Abellově a Zwickyho opět jiné.

Rozložení Abellových galaktických kup na obloze v galaktických souřadnicích.

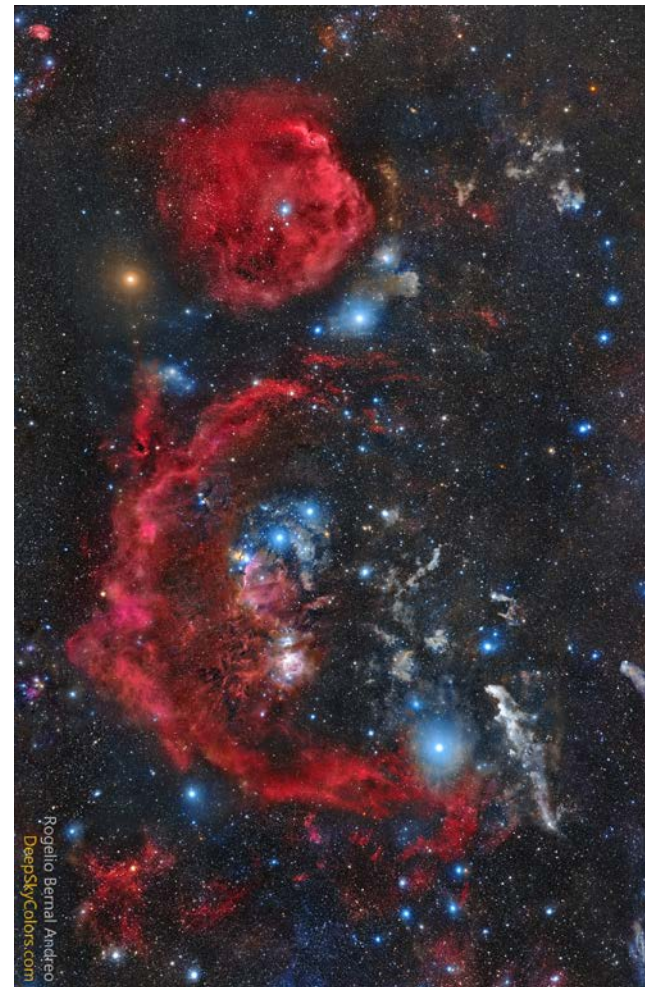
Shectmanova metodika se od Abelovy lišila natolik, že pro stejně zobrazené struktury dávala ale jiné prostorové rozložení a rozdílnou hustotu. Prostor mezi galaxiemi bude proto zapotřebí zkoumat mnohem přesnějšími metodami, než jen prohlížením fotografických desek a počítáním galaxií v obrazových výsecích. Výše uvedené tři pilotní projekty jsou důkazem nejen obrovsky náročné práce při zpracování nepřehledného množství napozorovaných dat, ale současně ukázkou, jak rozdílné výsledky lze napatrně odlišnými metodami získat, i když současně zdánlivě zkoumáme totéž.

Podle <http://www.aldebaran.cz/astrofyzika/struktury/kupy.php>

Vydává Hvězdárna Zlín – Zlínská astronomická společnost,
Lesní čtvrť III / 5443, 760 01 Zlín, www.zas.cz

telefon pro podávání informací a objednávání akcí: 732 804 937
telefon do budovy – dovoláte se jen v době, kdy je hvězdárna
otevřena veřejnosti: 736 734 511
Připravil Ivan Havlíček

Zlínská astronomická společnost Hvězdárna Zlín

Souhvězdí Orion s bohatými oblastmi emisních a reflexních mlhovin

ÚNOR 2018

www.zas.cz

